

**PROCEDURY ZACHOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH
I NADZWYCZAJNYCH**

Spis treści:

I. Podstawa prawna.....	3
II. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.....	4
III. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu.....	4
IV. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego.....	4
V. Kradzieże na terenie szkoły.....	5
VI. Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje w posiadaniu ucznia w szkole.....	5
VII. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia.....	6
VIII. Wypadek, któremu uległ uczeń podczas zajęć szkolnych.....	6
IX. Udzielanie uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.....	7
X. Wagary, powtarzające się nieusprawiedliwione nieobecności na lekcjach.....	8
XI. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki/ imprezy szkolnej.....	8
XII. Palenie papierosów (w tym papierosów elektronicznych) na terenie szkoły.....	9
XIII. Uczeń pod wpływem alkoholu bądź środków psychoaktywnych.....	9
XIV. Informacja, że uczeń niepełnoletni spożywa alkohol lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.....	9
XV. Nauczyciel (inny pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.....	10
XVI. Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....	10
XVII. Zakłócanie toku lekcji przez ucznia.....	11
XVIII. Akty przemocy i agresji w szkole.....	11
XIX. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie.....	13
XX. Postępowanie w przypadku próby odbioru dziecka przez nietrzeźwego rodzica lub opiekuna.....	13
XXI. Cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.....	14
XXII. Zasady korzystania z telefonów komórkowych (innych urządzeń) na terenie szkoły.....	15
XXIII. Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego w szkole.....	15
XXIV. Postępowanie dyrektora w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.....	16
XXV. Zamach samobójczy ucznia.....	17
XXVI. Żałoba po śmierci ucznia.....	18
XXVII. Incydent bombowy.....	19

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018r. poz. 969).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zmianami).
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018r. poz.996 ze zmianami)
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 ze zmianami).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591 oraz z 2018 r).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22stycznia 2018r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 214).
8. Statut

II. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, ustala podstawowe okoliczności zagrożenia i ocenia wstępnie jego możliwe skutki.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba zawiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe).
5. Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.

III. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

1. Zwierzę bez opieki właściciela na terenie szkoły.
  - a) Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia izoluje uczniów od zwierzęcia (uczniowie nie wychodzą z klasy, a gdy są na boisku na polecenie nauczycieli wracają do budynku szkoły).
  - b) Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia informuje dyrekcję szkoły i podejmuje działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia.
  - c) Dyrektor wzywa odpowiednie służby.
2. Osoby trzecie bezzasadnie przebywające na terenie szkoły lub osoby zachowujące się niewłaściwie na terenie szkoły
  - a) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia dyrektora szkoły.
  - b) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
  - c) W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia policję.

IV. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie powiadamia wychowawcę.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, ustala sposób jego ukarania i sporządza notatkę.

3. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców sprawcy i przekazuje sprawę dyrektorowi, który ustala sposób i termin naprawienia szkody.
4. W przypadku braku ustalenia sprawcy, osoba stwierdzająca uszkodzenie mienia ustala podstawowe okoliczności zdarzenia, a następnie informuje dyrektora szkoły.
5. W przypadku stwierdzenia dużej szkody dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

V. Kradzieże na terenie szkoły

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy.
3. Nauczyciel, który podjął wstępną interwencję, przekazuje informację o zdarzeniu wychowawcy klasy poszkodowanego i sprawcy.
4. Wychowawca jeżeli istnieje taka konieczność, kontynuuje wyjaśnianie okoliczności zdarzenia.
5. W sytuacji ujawnienia sprawcy, wychowawca przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia oraz jego rodzicami. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, ustalenie formy i terminu zwrotu skradzionego mienia oraz sposób ukarania sprawcy.
6. Wychowawca przeprowadza rozmowę z poszkodowanym i jego rodzicami przekazując ustalenia podjęte podczas spotkania ze sprawcą i jego rodzicami.
7. W uzasadnionym przypadku wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmują decyzję o zawiadomieniu policji. O tym fakcie informują rodziców poszkodowanego i sprawcy.
8. Postanowienia dodatkowe:
  - a) Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, pieniądze, urządzenia teleinformatyczne, rowery itp./.
  - b) Na lekcji wychowania fizycznego rzeczy pozostawione są w szatni, a uczniowie nie mają prawa podczas lekcji wchodzić do szatni.

VI. Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje w posiadaniu ucznia w szkole

Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, palki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, e-papierosy, leki psychotropowe, tzw. „dopalacze”.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
2. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły a w uzasadnionych sytuacjach policję.
3. Wychowawca odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania, oddaje przedmiot rodzicom oraz sporządza notatkę.
4. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to substancja psychoaktywna, lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.

VII. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia: gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy.
2. Nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji wychowawcę rodziców. Ustala sposób odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica.
3. Do momentu odebrania ucznia przez rodzica lub, jeśli jest to konieczne – przyjazdu pogotowia ratunkowego - uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
4. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie ucznia, nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia.
5. Jeśli uczeń odczuwa niedyspozycję zdrowotną w pierwszej kolejności powinien zgłosić się do wychowawcy lub dyrektora.
6. Ucznia niepełnoletniego, który źle się czuje może odebrać ze szkoły tylko rodzic lub wyznaczona przez niego osoba pełnoletnia z rodziny (babcia, dziadek, ciocia itp.)
7. Jeśli jest konieczne przewiezienie ucznia do szpitala:
  - a) uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy rodzic;
  - b) w przypadku niemożności udziału rodzica, uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy (w kolejności dyspozycyjności): wychowawca lub wyznaczony przez dyrektora inny pracownik szkoły.

VIII. Wypadek, któremu uległ uczeń podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych

Wypadek ucznia: nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli itp.).

1. Nauczyciel (inny pracownik szkoły) będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Nauczyciel o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia, a w przypadku ciężkiego wypadku również dyrektora szkoły.
3. Rodzic ucznia powinien niezwłocznie przybyć do szkoły i odebrać ucznia, a w razie konieczności jechać z nim do szpitala.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicami lub niemożności ich przybycia - uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy wychowawca lub wyznaczony przez dyrektora inny pracownik szkoły.
5. Nauczyciel sporządza notatkę służbową, w której zawiera następujące informacje:
  - a) dokładną datę i godzinę zdarzenia;
  - b) miejsce zdarzenia;
  - c) imię i nazwisko ucznia oraz klasę;
  - d) opis zdarzenia i podjęte działania.
6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałych uczniów z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
7. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia:
  - a) rodziców;
  - b) pracownika służby BHP;
  - c) społecznego inspektora pracy;
  - d) organ prowadzący szkołę.
8. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły (lub upoważniony przez niego pracownik) zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
9. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły (lub upoważniony przez niego pracownik) zawiadamia niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego.
10. Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych, gdy nie ma dyrektora szkoły, nauczyciel decyduje sam o postępowaniu. W każdym trudniejszym przypadku wzywa pogotowie ratunkowe oraz telefonicznie dyrektora, następnie zawiadamia rodziców;
11. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

IX. Udzielanie uczniom pierwszej pomocy przedmedycznej

1. Pomocy uczniom udzielają nauczyciele, którzy przeszli kurs udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, wychowawca klasy lub inny pracownik szkoły.

2. Pierwsza pomoc przedmedyczna ogranicza się do wykonania opatrunku zabezpieczającego, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca - niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
3. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem ucznia lub lekarzem.
4. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńcze z większą grupą uczniów, jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów.
5. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.
6. W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy, należy bezzwłocznie poinformować dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców ucznia oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
7. Po przybyciu do szkoły rodzice lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

X. Wagary, powtarzające się nieusprawiedliwione nieobecności na lekcjach

1. Wychowawca w przypadku opuszczania przez ucznia pojedynczych lekcji lub całych dni bez usprawiedliwienia informuje rodzica o absencji i ustala przyczynę nieobecności.
2. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami i odnotowuje ten fakt w dzienniku. Rozmowa ma na celu przekazanie informacji o konsekwencjach opuszczania zajęć lekcyjnych, formie ukarania ucznia oraz zobowiązanie rodziców do większej kontroli nad dzieckiem.
4. Jeżeli został przez sąd przydzielony kurator, wychowawca powiadamia o powyższej absencji ucznia również kuratora, a fakt odbycia rozmowy odnotowuje w dzienniku.
5. W przypadku braku poprawy zachowania ucznia lub braku zainteresowania ze strony rodziców, wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane w statucie działania wychowawczo - dyscyplinujące.

XI. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki/ imprezy szkolnej na terenie szkoły i poza

1. Opiekun grupy/kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia:
  - a) poza miejscem zamieszkania - poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu;
  - b) w miejscu zamieszkania - opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki:
  - a) wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji;

- b) uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania;
- c) jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia;
- d) jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o wszczęciu wobec niego statutowych czynności dyscyplinujących;
- e) informuje rodziców.

3. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców.

XII. Palenie papierosów (w tym papierosów elektronicznych) na terenie szkoły

Zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 roku (z późniejszymi zmianami) o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U z dn. 30 stycznia 1996 r.) na terenie szkoły obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy uczniapalącego papierosa (w tym papierosa elektronicznego) wzywa go do zaprzestania palenia i powiadamia o danym fakcie wychowawcę ucznia.
2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem i bezwzględnego przestrzegania przez ucznia statutu szkoły. Wychowawca przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem i rodzicami; proponuje rodzicom udanie się z uczniem do specjalisty w celu uzyskania pomocy.

XIII. Uczeń pod wpływem alkoholu bądź środków psychoaktywnych

1. Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy (w przypadku jego nieobecności dyrektora).
2. Nauczyciel izoluje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa zostawia go pod opieką pracownika szkoły.
3. Dyrektor szkoły powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o konieczności odebrania dziecka ze szkoły.
4. W sytuacji gdy narkotyki bądź alkohol są zagrożeniami dla zdrowia wychowanka, dyrektor decyduje o wezwaniu lekarza, który podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu z chorym.
5. W przypadku odmowy współpracy rodziców lub niemożności skontaktowania się z nimi, dyrektor szkoły wzywa policję, która może przewieźć ucznia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia.
6. Następnie nauczyciel lub wychowawca klasy rozpoczyna procedurę dyscyplinującą zgodnie z zapisami w statucie szkoły.

XIV. Informacja, że uczeń niepełnoletni spożywa alkohol lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

Demoralizacja: naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych (art.4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich).

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu Postępowania Karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

Nauczyciel podejrzewa, że uczeń może być pod wpływem alkoholu/ innych środków.

XV. Nauczyciel (inny pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. Nauczyciel-świadek sporządza z wydarzenia notatkę służbową.

XVI. Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.

UWAGA! Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w miejscu zdarzenia, bądź wskazanym przez nauczyciela.

3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki należy wezwać policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

XVII. Zakłócanie toku lekcji przez ucznia

Definicja

Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników lub nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniemi, odnotowuje wydarzenie w dzienniku lekcyjnym następnie informuje wychowawcę, rodziców i w razie potrzeby dyrektora.

2. Dyrektor wraz z wychowawcą podejmuje działania wychowawczo- dyscyplinujące wobec uczniów, którzy przeszkadzali w prowadzeniu zajęć i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.

3. Jeżeli uczeń w rażąco sposób naruszył zasady obowiązujące w szkole, wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.

XVIII. Akty przemocy i agresji w szkole

Zdarzenia i zachowania agresywne:

- groźby i zastraszanie;

- naruszenie godności osobistej (ubliżanie, wyszydzanie, rozpowszechnianie kłamstw słownie lub w internecie, obraźliwe napisy, ośmieszanie, obmawianie, manipulacja związkami przyjaźni; naruszenie nietykalności cielesnej poprzez uderzenie, kopnięcie, popychanie, przewrócenie itp.);

- rozboje i wyłudzenia.

1. Postępowanie, gdy stronami zdarzenia są uczniowie:

a) nauczyciel stara się doprowadzić do przerwania incydentu, w razie potrzeby wzywa pomoc;

b) udziela pomocy poszkodowanym, w razie potrzeby wzywa pogotowie;

c) nauczyciel izoluje sprawcę czynu, pozostawiając go pod opieką innego nauczyciela;

d) nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły i sporządza notatkę służbową;

e) dyrektor powiadamia rodziców uczniów biorących udział w zdarzeniu;

f) w przypadku odmówienia współpracy przez rodziców lub niemożności skontaktowania się z nimi dyrektor powiadamia policję;

g) dyrektor ustala okoliczności i świadków zdarzenia oraz zabezpiecza ewentualne ślady i dowody w celu przekazania ich policji.

2. Postępowanie gdy stronami zdarzenia są nauczyciel i uczeń:

a) nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który informuje rodziców ucznia (uczestników zajęcia);

b) w przypadku odmówienia współpracy rodziców lub niemożności skontaktowania się z nimi dyrektor powiadamia policję;

c) dyrektor ustala okoliczności i świadków zdarzenia, zabezpiecza ewentualne dowody w celu przekazania ich policji;

d) w przypadku, kiedy uczeń ma ukończone 17 lat, zawieszają się wykonywanie wyżej wymienionych procedur i wzywa policję.

3. Postępowanie gdy stronami zdarzenia są nauczyciel i rodzic:

a) nauczyciel przerywa stan zagrożenia;

b) nauczyciel prosi o obecność innego nauczyciela - świadka;

c) nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły;

d) dyrektor ustala okoliczności i świadków zdarzenia i powiadamia policję, jeśli zdarzenie ma charakter drastyczny (czynna napaść).

UWAGA! Nauczyciel ma prawo do obrony koniecznej.

4. Agresywne zachowanie pracownika szkoły wobec ucznia:

a) po uzyskaniu informacji o zdarzeniu od ucznia/rodzica/pracownika szkoły, dyrektor szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające;

b) dyrektor szkoły podejmuje przewidziane prawem działania wobec pracownika i informuje o nich rodziców ucznia;

c) dyrektor sporządza z podjętych działań notatkę potwierdzoną podpisem rodziców i dołącza do dokumentacji.

5. Agresywne zachowanie rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów:

a) nauczyciel/pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia;

b) nauczyciel/ pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji;

c) w przypadku gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję;

d) w sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, braku dyrektora) nauczyciel/pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia policję.

XIX. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

- a) Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę. Wychowawca w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z uczniem lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
- b) Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
- c) Wychowawca sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice ucznia.
- e) Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że uczeń jest ofiarą przemocy wychowawca sporządza notatkę służbową oraz informuje policję i sąd rodzinny. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

XX. Procedura postępowania w przypadku próby odbioru dziecka przez nietrzeźwego rodzica lub opiekuna

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że po dziecko przyszedł pijany rodzic, powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
2. Dyrektor wydaje dyspozycje, które umożliwią odizolowanie dziecka od nietrzeźwego rodzica.
3. Dyrektor/nauczyciel nawiązuje kontakt z drugim rodzicem, informuje o zaistniałej sytuacji oraz ustala sposób dalszego postępowania w celu odebrania dziecka ze szkoły. W przypadku braku kontaktu z rodzicem podejmuje próbę skontaktowania się z osobami wskazanymi przez rodziców w upoważnieniu do odbioru dziecka ze szkoły.
4. W sytuacji gdy rodzic lub upoważniona pisemnie osoba nie może odebrać dziecka rodzic może jednorazowo wskazać (upoważnienie ustne) inną pełnoletnią osobę. Osoba ta powinna mieć wylegitymować się dowodem osobistym na żądanie nauczyciela.
5. Jeżeli nie ma możliwości kontaktu z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną nauczyciel informuje dyrektora o zaistniałej sytuacji.
6. Dyrektor w przypadku wyczerpania wszelkich możliwości odbioru dziecka, podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji, która przejmuje opiekę nad dzieckiem.
7. Dyrektor sporządza notatkę służbową z przebiegu zdarzenia.
8. Po zdarzeniu dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania zasad dotyczących odbioru dziecka z placówki.
9. W przypadku gdy sytuacja powtarza się lub dziecko zostało umieszczone w placówce interwencyjnej dyrektor powiadamia o zdarzeniu sąd rodzinny oraz terenowy ośrodek pomocy społecznej.

XXI Cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych

Sytuacje cyberprzemocy:

- a) Przemoc werbalna w sieci - wulgarne wyzywanie, poniżanie, nękanie, ośmieszanie, straszenie, szantaż.*
- b) Rejestrowanie filmów i zdjęć wbrew woli.*
- c) Publikowanie i rozsyłanie w sieci filmów, zdjęć i informacji ośmieszających, kompromitujących*
- d) Podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli i działanie na jego niekorzyść.*

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

Osobą zgłaszającą fakt może być poszkodowany uczeń, jego rodzic, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek, procedura interwencyjna powinna obejmować:

- a) udzielenia wsparcia ofierze przemocy;
- b) zabezpieczenia dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia;
- c) wyciągnięcia konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- a) Nauczyciel posiadający wiedzę o zajściu powiadamia wychowawcę klasy, który informuje dyrektora
- b) Dyrektor wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie;
- c) W procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczenia dowodów i ustalenia tożsamości sprawcy;
- d) W przypadku złamania prawa np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp. należy bezwzględnie skontaktować się z policją. Zgłoszenia dokonuje dyrektor szkoły.

3. Procedura reagowania wobec sprawcy przemocy

- a) Wychowawca powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem - sprawcą przemocy. Jeżeli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym osobno;
- b) Nie należy konfrontować sprawcy i ofiar cyberprzemocy;
- c) Należy powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nim zachowanie ucznia;
- d) Jeśli rodzice sprawcy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zmienił dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli istnieją inne przejawy demoralizacji ucznia.

4. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy przemocy.

Podejmując decyzję o udzieleniu kary należy wziąć pod uwagę:

- a) rozmiar i rangę szkody - czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom, określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznała ofiara;
- b) czas trwania prześladowania - czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;

- c) świadomość popełnionego czynu - czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę;
- d) motywację sprawcy - należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doznane prześladowanie;
- e) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

5. Reagowanie wobec ofiar cyberprzemocy. a)

udzielanie wsparcia psychicznego;

b) udzielenie porady w razie kolejnych przypadków cyberprzemocy;

c) po zakończeniu interwencji należy sprawdzić, czy wobec ucznia nie są stosowane dalsze działania odwetowe ze strony sprawcy.

6. Działania wobec świadków zgłaszających zdarzenie a)

nie należy upubliczniać udziału świadków w sprawie;

b) należy mieć na uwadze bezpieczeństwo świadka i nie narażać go na odwet ze strony sprawcy cyberprzemocy;

c) niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą jako metody wyjaśnienia sprawy.

7. Sporządzanie dokumentacji z zajścia

a) Notatkę o zajściu sporządza wychowawca na podstawie rozmów ze sprawcą zajścia, poszkodowanym i ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu zdarzeń.

b) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji.

XXII. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych na terenie szkoły

1. Obowiązuje całkowity zakaz przynoszenia telefonów do szkoły.
2. W określonych sytuacjach (wycieczki szkolne, stan zdrowia) uczeń może przynieść telefon za zgodą wychowawcy lub dyrektora. Telefon służyć może tylko do kontaktu z rodzicami.
3. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innego nośnika jest zabronione.

XXIII. Policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole

1. Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.

4. Nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
8. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego - ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

XXIV. Postępowanie dyrektora w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły

Podstawy prawne: Ustawa z dnia 26 października 1982r o postępowaniu w sprawach nieletnich Art.4 §1, 2 i Art. 4a.

§1 „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, szczególnie naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używania alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu”.

§2 „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję”.

Art. 4a „Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

1. Podstawowe czynności dla dyrektora szkoły:

- a) Przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotować personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadomić policję.
- b) Zapewnić, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
- c) Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji:

- jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informacje;

- sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników;

- w rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne;
- nie nagłaśniać zdarzenia.

d) W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę (ów):

- konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania należy powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych. Nie należy zatrzymywać na siłę sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką, wychowawcy klasy lub nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji;

- jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach;

- ofiarę należy odizolować od sprawców.

e) W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.

2. Zakazy:

a) Nie należy samemu konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.

b) Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

XXV. Zamach samobójczy ucznia

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:

a) omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej;

b) monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.

2. Działania interwencyjne:

Osoba, która powzięła informację o zdarzeniu zobowiązana jest:

a) ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia;

b) nie pozostawiać ucznia samego;

c) bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;

d) zebrać wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia;

e) wezwać pomoc (pogotowie, policję, straż pożarną) jeśli potrzeba;

f) zadbać, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie;

g) towarzyszyć uczniowi- jesteś dla niego ważny;

h) zawiadomić dyrektora szkoły;

i) dokonać szybkiej oceny zagrożeń, wg klucza:

- ryzyko umiarkowane: np. uczeń mówi o samobójstwie, nie mówi jak to zrobi, nie było wcześniejszych prób,
- duże ryzyko: np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe, uczeń mówi jak to zrobi, były wcześniejsze próby,
- ekstremalne ryzyko: np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia, podjął próbę nieudanego zamachu samobójczego lub inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu,

następnie:

a) zawiadomić wychowawcę, poinformować o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejść niezwłocznie do działań w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego: w szczególności należy wezwać odpowiednie służby oraz zapewnić w miarę możliwości opiekę psychologa;

b) wychowawca powiadamia rodziców;

c) chronienia ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).

3. Działania naprawcze:

a) dokonanie diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;

b) konsultacja dalszej strategii z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną lub placówką opieki zdrowotnej;

c) podjęcie próby zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

XXVI. Żałoba po śmierci ucznia.

1. Działania uprzedzające:

a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,

b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne:

Dyrektor szkoły w sytuacji żałoby po śmierci ucznia:

a) informuje nauczycieli, wychowawców;

b) przypomina zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania – na godzinach wychowawczych, innych lekcjach;

c) informuje uczniów na forum klasy;

d) stwarza możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

a) Nauczyciele i wychowawcy monitorują stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwracają uwagę na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;

- b) konsultują sytuację z pedagogiem lub specjalistą z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- c) ułatwiają kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

XXVII. Incydent bombowy

Symptomy wystąpienia zagrożenia.

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- a) rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp.;
- b) osoby wyglądające na obcokrajowców;
- c) osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
- d) samochody parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości);

1. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

- a) do czasu przybycia policji akcją kieruje w kolejności dyrektor szkoły;
- b) na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodnokanalizacyjne, pogotowie energetyczne;
- c) po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją;
- d) należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów;
- e) przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia;
- f) pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji;
- g) podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić administratora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo;
- h) po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon;
- i) po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu twojej pracy, należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.);
- j) identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.